

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Točaj XXXIII.

V Ljubljani 16. mal. serpana 1880.

List 29.

Cerkev — nepremagljiva.

(Dalje.)

Ni ga toraj nasprotnika sveti Cerkvi nepremagljivega. Zato, kristjani, krepko se ustavimo z besedo in z dejanjem hudobnim nasprotnikom, da zasije kmalu zarija milejša bolj srečnih in veselih dni katoliški Cerkvi.

Osoda jednaka vsem dosedanjim preganjalcem zadene tudi sedanje. Vsak cerkveni zgodovinar pa moral bode posnemati Laktancija, kajti osoda nasprotnikov cerkvenih je zmiraj jednaka. Kakor piše Laktancij ob koncu svojega spisa „O smerti preganjalcev“, tako bode lahko ponavljal vsak cerkveni zgodovinar. Pravi pa: „Zdi se mi potrebno, da sem zapisal vse nespremenjeno, kar mi je bilo povedanega po zanesljivih pričah; to pa zato razglasim, da se bode vedela povsod pravica in da nikdo ne zamolči oistre sodbe, s katero Bog poplačuje svoje preganjavce. Hvaležni moramo biti pa mi njegovi ljubezni ter milosti, da se je ozerl na zemljo in je svojo od volkov poterto in razkropljeno čedo zopet poživil in zbral, a da je nasproti uničil in iztrebil svoje nepopolnejšive preganjalce.

Kje so sedaj davna imena, Jovijev in Herkulejev slavna, ki so si jih pridevali vladarji rimski? Izginila so z zemlje; Bog namreč jih je iztrebil iz rodü človeškega. Veselimo se toraj zmage Božje, radujmo se je v molitvi po dnevi in po noči; molimo, naj nam ohrani ljubi mir za poznejše čase. Ti pa ljubi Donat (temu namreč je pisal svoj spis), ki si v posebni milosti Božji, ti še posebno prosi Boga, da bode skazoval tudi zana-prej usmiljenje svojim služabnikom, da odverne vse napade in hudobne nakane od svojega ljudstva in vterdi stalni mir v cvetoči Cerkvi.“

Predno pa se ločimo od Konstantina, treba nam je marsičesa omeniti, da bode čitatelj imel pravo sodbo o tem znamenitem vladarju.

Čuli smo, da je nehalo za njegovega vladanja preganjanje kristjanov; zato bode gotovo vsak kristjan njemu paganu hvaležen. Toda tudi on je imel mnogo slabih lastnosti; bil je pred vsim zelo neusmiljen proti svoji lastni rodovini; ukazal je namreč umoriti brez tehtnega vzroka svojega sina Krispa; pregovorila ga je k temu njegova druga žena, mačeha Krispova, Favsta. Prepozno se je prepirčal Konstantin nedolžnosti sina svojega; zato pa ukaže še soprogo svojo udušiti v nekem kopališči. To so bile osebne razmere; njegovo der-

žavljansko delovanje vplivalo je blagodejno na ljudstvo, ker se je vedno bolj opiralo na kerščanstvo.

Preden zapustim Konstantina, omeniti nam je treba še ljutega sovražnika katoliški Cerkvi; ni imel sicer v rokah oblasti in orožja železnega, a imel je hudoben jezik, ki je zagrizeno ovračal resnice prave cerkve Kristusove. Bil je Arij, krivoverec, ki je živel za časa Konstantinovoga. Arij je tajil božjo naturo v Kristusu; temu krivemu uku se pa ustavi Atanazij, izverstni škof Aleksandrijski; stvar se je vlekla dolgo časa, slednjič on pride tudi do cesarja; ta pa je bil slabo podučen, zato piše pismi škofoma in ju primerja z učenjaki mo-šroslovci, ki ravno tisto reč le z drugimi besedami zagovarjajo. Toda to pismo ni imelo nobene koristi. Borba bila je vedno večji, strast je posebno rasla pri Ariju, kteremu bilo je le mar za čast in korist, a bore malo za resnico. Ker sta cesar in papež sprevidela veliko nevarnost, protečo kerščanstvu vesoljnemu, skliče zato Konstantin po nagovoru papeževem cerkveni zbor v Nicejo, mesto v Bitiniji. Na tem cerkvenem zboru za-veržejo vsi zbrani katoliški škofje krivi nauk Arijev. Da se tem sklepom ni hotel udati Arij, je verjeti, kajti iskal je prepira; dalje še ruje, a vedno huje proti katoliški Cerkvi, posebej pa proti verlemu njenemu zagovorniku Atanaziju. Ni pa naša naloga, popisovati vseh hudobij in nakán, kterih se je poprijemal Arij v dosego svojih namenov, omeniti nam je le žalostnega konca, kazni grozovite, ktera je nenadoma brez dvombe po previdnosti Božji zadela nesramnega oskrunjevalca ne-skaljene resnice.

V nedolgem času se zbere okrog Arija mnogo drugih iz viših in nižih duhovskih stanov, tako, da so imeli ti tudi mnogo vpliva na dvoru. Posreči se jim tudi po cerkvenem zboru v Carigradu vvesti Arija na prejšnje mesto njegovo. V Carigradu bil je takrat na sedežu škofovem častitljivi starček Aleksander, sivolasi, star že nad devetdeset let. Dasi toliko star, vendar brani z aposteljsko serčnostjo pravico proti krivici, in dasi pride Arij z dovoljenjem cesarjevim v mesto, vendar on se temu vdati ne more. Ko že Arij prihaja obdan od priveržencev svojih in od zijalaste množice, hiti škof Aleksander v cerkev, pade ondi pred vsegamogočnega Boga in moli, rekoč: „Gospod, ako pripustiš, da sprejmó Arija v to tvojo cerkev, dovoli, da naj umerjem jaz, tvoj nevreden služabnik; ako se pa blagovolíš usmiliti svoje cerkve, kar upam, da tudi hočeš storiti, kaznuj Arija in ne dovoli, da bi se z nogami teptali tvoji zvesti služabniki.“

Med tem pa stopa Arij ponosno po carigradskih ulicah; tu in tam se ustavi in nagovarja zbrano množico. Bliža se že palači Konstantinovi, kar nanagloma obledi in slabosti se ga polasté; v stranski ulici, kamor se je zavlil, razpoči se truplo njegovo in Arij je — mrtev!

Ko zvedó to kristjani, hité v cerkev zahvalit Boga, da je otél cerkev velike nevarnosti. Prostor, kjer se je dogodilo to, zdel se je vernemu ljudstvu oskrunjen in preklet. To je bilo za časa Konstantinovega.

Hotel pa je Konstantin svoje stare dni še udariti z vojsko proti Peržanom, pa nanagloma zbolí. Ker sprevidi, da se mu bliža smert, sklene se dati kerstiti. Škof Evzebij ga kersti. Po tem svetem opraviilu odloži svojo cesarsko obleko in se obleče v belo oblačilo; malo dni potem umerje, 22. maja, leta 337.

(Dalje sledí.)

Lavretanske litanije v molitvah in premišljevanjih.

(Dalje.)

Mati našega Odrašenika — za nas Boga prosí!

(Goreča molitev k Mariji za zveličanje naših duš.)

S tem prekrasnim naslovom nam je sv. mati katoliška Cerkev dala v roke mogočno orožje, s katerim lahko silo delamo tvojemu Sercu, o Marija, in te tako rekāi primoramo uslišati nas ter za nas prositi. Opirajoč se na ta naslov, na tvojo odlično čast Matere našega Odrašenika, hočem tudi jaz terkati na tvoje Serce ter prositi in tudi izprositi to milost, da me po svojih prošnjah rešiš večnega pogubljenja. — Mati Jezusa, neizrekljivo ljubega svojega Sina, našega Odrašenika! obhodi v duhu še enkrat vse one kraje in mesta, kjer si z Njim nekdaž živel; premisli vse muke, ktere je za me prestal. — Glej, kako se v betlehenskem hlevu v jaslicah na terdi alami zime trese; kako beži v Egipt, kjer nima družega lastnega prostorčka, ko tvoje naročje, nobene druge hrane. Ti najbolj veš, koliko prestal je dušnih in telesnih težav do svojega tridesetega leta v Nazaretu in pozneje skozi tri leta očitnega trudapolnega delovanja. Glej, kako nima ni ene vesele ure, kako ga sovražijo, preganjajo; zvežejo ga in pred sodnike gonijo; zasmehujejo ga, mu v obraz pljuvajo; ga s pestmi bijejo in za neumnega imajo. Ranijo ga z neuslišano ostrim bičanjem, glavo razbadajo s ternjevo krono; v smert ga obsodijo in ženejo kakor krotko jagnje, s težkim križem obloženega. Z žolčem ga napajajo, na križ pribijajo s strašnimi žebli za roke in za noge. Na križu tri ure visi ter umira tebi pred očmi. Kri njegova s curkom teče in se cedí ob lesu Križa na tla in grešna zemlja jo pije — pred tvojimi očmi. Njegove rane vedno večje postajajo, bolečine do verha prikkipijo; tvoj Sin prosí malo vode, pa dobi kisa — pred tvojimi očmi. Tvoj Sin glavo nagne in umerje; Ti še vidiš, kako mu Serce prebodejo; ti ga še s križa dobiš v naročje in s solzami namakaš njegove rane. O Marija! glej, koliko je on terpel za-me, Bog in človek skupaj. Vendar bi vse to imelo zgubljeno biti za-me ko bi tako bilo, kakor satan snuje: sklenil je me pogubiti. Marija! tukaj terkam na tvoje materno Serce in ga prašam: Ti Serce Jezusa in njegovo Kri neskončno ljubeče, — ali bi ti moglo dopustiti, prenašati toliko zgubo? Glej, kmetu vniči toča setev in on se zavoljo te zgube ne more utolačiti. Kupčevavcu se na morji s ladijo vred nakupljeno blago potopí, in on od žalosti ne vé, kaj početi... Kaj pa je vse imetje in bogastvo tega sveta v primeri s

presv. Kervjo tvojega Sina, s katero me je odkupil? O Marija, spomni se, da se jaz, drago kupljeno blago tvojega Sina po tem viharnem morji življenja peljem domú k Njemu. O morska zvezda, Marija! Ti mi nikdar ne zaídi za oblake, temuč pelji me varno v pristanišče zveličanja!

(Dalje nasl.)

Silno potrebna beseda o lepi izreji mladine.

Leta 1825 je na Tirolskem obhajal zlato ženitnino pošten kmet s svojo ženo. Imel je pri tej lepi slovesnosti krog sebe 12 otrok in lepo število vnukov. To bi še ne bilo kaj tako posebnega, ali to je bilo posebno in vse hvale vredno, ker vsi otroci so bili dobro izrejeni, pošteni keršanski ljudje.

Eden gostov pri mizi popraša očeta tolikih pridnih družin, kako je delal, da je toliko otrok dobro odredil in da se ne eden ni spridil in spačil.

Odgovoril mu je stari skušeni oče te-le posebne besede: Tri skrivnosti imam, in s temi skrivnostmi mi je bilo to lahka reč. Pervič: Treba je le pervega otroka dobro izrediti, drugi se izrejajo sami od sebe; stareji otroci izrejajo potlej mlajši; veste, da otroci so kakor kaki opiči, kar eden vidi pri drugem, to tudi sam za unim dela, v dobrem, kakor v slabem. Druga skrivnost je, da starši povsod z dobrim izgledom svetijo; zakaj besede same ne izdajo kaj. Tretjič: In tretja naj večí skrivnost je ta, da Bog dáje svoj blagoslov, in tega si vsaki starši lahko izprosijo.

Ta družina je bila pač srečna in zadovoljna! Bog daj podobno srečo tudi vsim slovenskim družinam! Kako grozno je vedno slišati, kaj hudega si večkrat domači med seboj počenjajo, ali se sinovi, hlapci z družimi pobijajo, ali so pijanci, nečistniki, krivičniki in tatovi!

Česa pri manjkuje, kaj se pogrša pri taci? Velikrat vsega, sploh lepe in čvrste izreje. Človek je namreč tako vsvarjen, da mora lepo izrejen biti, potlej še le bode kaj prida iz njega. Ta izreja mora obsegati telesne, pa še veliko bolj duhovne moči. Kakor koli častitljivo in umetno je človeško telo vsvarjeno, da se mora imenovati čudež vsegamogočnosti in modrosti Božje; vendar po samem telesu človek še nima pravice, da je glava in kralj vsih stvari na vesoljni zemlji. Zakaj v telesnih prednostih in zmožnostih človeka mnogotere živali premagajo. Tako n. pr. lev človeka premaga v moči, kača in tiger v urnosti, orel v vidu in vse tice v gibčnosti, mnoge živali v sluhu in vonjavi, čebela in pajik v umetnosti, slon v dolgoživnosti (doseže namreč čez sto lét življenja). Človeška duša s svojimi zmožnostmi še le je tista moč, ki človeka vzdiguje nad vse drugo stvarjenje na zemlji, ga stori gospodarja vsih stvari. To je zato, ker duša je vdihnjena človeku od Boga, je podoba Božja in ima se poverniti k Bogu, od kterega je izšla.

Če se ima pa duša k Bogu poverniti, mora tudi tega vredna biti, že tukaj Njemu zmeraj bolj podobna prihajati. To se po izvirnem odpadu od Boga godí z lepo izrejo, in kolikor viši je duša nad telesom, toliko imenitniši in potrebníši je dušna izreja memo telesne odreje, toliko viši keršanski nauk nad vsimi učenostmi in védami, ktere so namenjene le samo za sedanje življenje in za ta svet. Ako bi se n. pr. oče in mati noč in dan trudila in potila, da bi svojim sinom, hčeram pridobila in zapustila premoženje, in veliko učenost in izurjenost za ta svet oskerbela otrokom, zraven tega pa versko izrejo in dušno olepševanje pri njih zanemarila; bi svoje dolžnosti s tim nikakor ne spolnila, le greh bi

si nakopavala s takim zanemarjenjem, kajti ravno tega bi otrokom ne pridobila, kar je prva dolžnost in najbolj potrebno med vsemi drugimi prizadevanji.

O koliko očetov in mater, oskerbnikov, pa morebiti še več šolskih učencov in mož današnjega časa utegne svoj dan spregledati in spoznati, da so svoje otroke, ali oziroma svoje učence, svoje gimnazijalce, realce, pripravnike ali pripravnice, modroslovce itd. poslednjič odpravili in izpustili ubožne, revne in s praznimi rokami, ker so skerbili le samo za njih časno in telesno odgojo, ne pa tudi za njihovo dušno izrejo in odgojo, pri čemur so katerikrat morebiti še nasprotovali, akoravno je to pred vsem naj bolj potrebno! Kaj še le je reči o taci očetih, materah, oskerbnikih, ki otroke, mladino dajejo krivovércem, brezvércem ali sicer brezbožnim ljudem v šolo, v nauk, v rokodelstvo, v delo itd.? Kaj bo, če so taki starši, oskerbniki krivi, da je sin, hči, učenec, učenka brez vere, brez čednosti, brez bogoljubnosti in poslednjič brez večne sreče! Kako slabo tedaj delajo starši, kateri skerbé le samo za telesno in ne posebno in veliko bolj za dušno odgojo in torej srečo svojih otrok ali družih sebi izročenih malih!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Deželni zbori se dokončujejo. Ljubljanski se je sklenil 13. t. m. Na zadnje je nemška stran s svojimi 19 glasovi proti 16 sklenila, da naj se odpravi duhovska bira. Kaj neki jim je na poti? Zoper odpravo duhovske bire je kaj čversto govoril g. Klun. Se vé, da pomagalo nasprotnikom ni nič, kajti njih prepričanje je strančarstvo. Opomnil je gosp. Klun med drugim, kako nasprotniki natolcujejo duhovne, da več bire zahtevajo, kot jim je gre, in rekel je govornik, da to ni res; v slabi letini se mora duhovnik s tim zadovoljiti, da malo ali nič ne dobí. V poterjenje naj služi, kar nam je te dni zagotovil duhovni pastir, ki je že čez 25 lét kot župnik v eni sicer naj premožnejših duhovnij, in vendar je bilo le maloktero leto, da bi bil dobil biro iz vsih podružnic; to pa zaradi nesreč, ki so se tu ali tam zgodile.

Petindvajsetletnica prečast. gosp. župnika Janeza Potočnika na Brezovcu pri Ljubljani. (Konec.) Govor je vse poslušavce močno ginil. Pojasnovali so, kako silno veliko dobrega, kar se je v fari v teh 25 letih zgodilo, izvira iz Božjega usmiljenja: „Gospodovo usmiljenje bom vekomaj prepeval“ (Ps. 88, 2); „Ne nam, Gospod! ne nam, ampak svojemu imenu daj čast“ (Ps. 113, 9.). — Omenili so, koliko se je v tem času spremenilo, odkar so ljubljani gospod jubilant faro nastopili, koliko so storili za povzdigo službe Božje. Razložili so poslušavcem, ali stareje vsaj opomnili, kako majhno je bilo poprej pokopališče, katero se je kmalo po nastopu župnikovem razširilo; majhna in tesna je bila cerkev, zdaj je tako povikšana in podaljšana, da zamore v njo prav vsa fara; silno nizek in majhen je bil cerkveni stolp, zdaj je od tal nov, visok in prostoren, da jih je le malo takih v naši deželi. Novi stolp sprejel je v veliko veselje farmanov tudi novo zvonilo štirih zvonov. Napravljeni so novi altariji in nebo nad velikim altarijem s slikami iz življenja sv. Antona; nove orglje medijo serca keršanske itd.

Vse to se je zgodilo po napeljevanji in s skerbjo vnetega g. župnika in s prizadevanjem pridnih farmanov — zgodilo se je s pomočjo usmiljenega Boga. Toraj: „Gospodovo usmiljenje bom vekomaj prepeval: Ne nam, Gospod! ne nam, ampak svojemu imenu daj čast!“

Nepozabljiv nam je tudi sklep pridige, lep spominek, ki so ga nam pridigar zapustili; kratek pa imeten nauk keršanski mladini: Dekleta naj stanovitno ohranijo svojo nedolžnost, ktere, ako je enkrat zgubljena, nikdar več nazaj ni; mladenči naj se zraven tega posebno varujejo nezmernosti v pijači, iz ktere pregrehe toliko hudega izvira za dušo in za telo. Vsim pa so priporočili, naj za spremljevalce svoje si izvolijo v življenji in smerti: Jezusa, Marijo in sv. Antona, farnega patrona!

Po pridigi so imeli prečast. g. jubilant slovesno sv. mašo med obilno asistencijo množice g. duhovnov, in po sv. maši zahvalno pesem, pri kateri so se serca vsih strinjale z besedami slovesne pridige: na Gospodovo usmiljenje bom vekomaj prepeval: „Ne nam, Gospod! ne nam, ampak svojemu imenu daj čast!“

Po cerkvenem opravi se je kaj prijazna slovesnost nadaljevala v duhovski hiši. Pričele so se namreč vošila. Vošili so pričujoči gospodje. Prišla je šolska mladina z verlim gosp. učiteljem g. Kogejem. Kaj lepo in gladko sta govorila v imenu mladine deček in deklica lepo vbrane in vezane vošila.

Častitala je dalje vsa fara po cerkvenih ključarjih farne cerkve in vsih podružnic z verlim gosp. županom vred. V zahvalo in spomin je fara o tej priliki prečast. gosp. župniku podarila lepo sreberno, znotraj pozlačeno kupo z napisom:

Za 25letnico
hvaležni farmani
1880.

Prav primeren spominek so g. jubilantu podarili o tej priliki č. oo. ljubljanski frančiškani, po svojem preč. predniku, namreč prelepo podobo „dobrega Pastirja.“

Opomniti moram, da samostan sv. Frančiška je o času, ko so bili gosp. župnik brez kaplana, veliko dobroto skazoval Brezovski fari, ker je vedno pošiljal svoje duhovne, da smo imeli vsaj po dve duhovni opravili.

Odveč bi bilo praviti, da so se pri naslednjem kosilu glasile prav primerne napitnice in se naj serčniše vošila ponavljale.

Pri popoldanskem opravi sta prečast. jubilantu asistirala dva njegova kaplana, namreč, čast. gosp. župnik St. Šranc in sedanji duh. pomočnik gospod A. Pogorelec.

Popoldan so prišli še nekteri ljubljanski prijatli gosp. župnika, ki so našli med družbo tudi blazega domačina stotnika gosp. Čuden a in verlega posestnika g. Telbana z drugimi vred.

Močno nas je ta dan v serce ginil, — veseli smo pa tudi usmiljenega Boga hvalili, da je naši fari dal tako ljubeznjivega, skerbnega, vsega spoštovanja vrednega in za Božjo čast tako vnetega gosp. pastirja.

Naj živi še mnogo let v povišanje lastnih zaslug, v blagor ovčicam, v povzdiganje slave Božje!

Iz Krope. *) (Sv. križev pot in njega opravilo.) Od svojih mladih nog pomnim, kako obilno in pobožno so naši ljudje obiskovali sv. križev pot sploh celo leto, posebno pa v 40danskem postu. Še prav posebno pak v obilnem številu so se ljudje vdeleževali te zveličanske pobožnosti, odkar imamo tako pelép križev pot pri farni cerkvi in odkar so ga nam blagoslovili na odpustke.

Kakor je bilo že v „Dan.“ povedano, je tudi naša ljubljena cerkev Matere Božje „pri Kapelici“ po dobri in pobožni družini dobila postaje sv. križevega pota.

Naj smém torej malo popisati zveličansko in pobožno obiskovanje sv. križevega pota.

Celo leto, sem rekel, ljudje obilno obiskujejo sv. križev pot, in sicer ob delavnikih bolj postarši in za delo obnemogli ljudje, o praznikih pa mlajši in delavni ljudje.

V 40danskem postu — koj na pepelnico — se začne pa prelepa pobožnost prav pogosto, pa v tem času bolj v družbi tudi ob delavnikih — čez dan prihajajo bolj onemogli posamezniki, vsak večer, ko delo odneha, pa v družbi; kadar pa opoldan od dela počivajo, se opravlja popoldne ob štirih, in spet zvečer, v družbi obakrat. O praznikih se moli kar po sv. maši v družbi, pa spet opoldan in zvečer. Ob nedeljah in praznikih ga molijo posamezniki od prve do velike maše, po veliki maši pa se začne v družbi pri farni cerkvi; po kosilu pa zopet v družbi pri Materi Božji s petjem po prelepem starem načinu. Po keršanskem nauku bolj stari ostanejo v farni cerkvi in se opravlja spet v družbi pobožnost sv. križevega pota; mlajši in krepkejši pa se podajo berž k Materi Božji in se tam zopet enako opravlja. Tako se dan za dnevom, nedeljo za nedeljo časti Kristusovo terpljenje.

Prav posebno gnljiv prizor pa je na veliki petek. Ta dan prihajajo v cerkev Matere Božje ljudje že zjutraj ob 4, stari in mladi, revni in premožni — brez razločka. Cerkev je čisto napolnjena in vse mergoli; tudi liberalca bi moralo giniti, kako obilno eni prihajajo, drugi odhajajo; eni poklekujejo, drugi vstajajo, gori in doli se pomikajo, in to jenja še le ob 8, ko se začnejo duhovne opravila pri farni cerkvi. Omenim naj, da se ne pozabi moliti posebej tudi za predobrotljivega daritelja križevega pota, kakor se gotovo boče tudi pri Materi Božji za dobrotnike križevega pota, katerim vsim naj Bog prav obilno povrača na duši in na telesu.

S Krasa. (*Žegen – blagoslov. Jezična čertica.*) V novejših slovenskih molitvenih in družih verskih knjigah, evangelijih in katekizmih itd. se skoraj nikjer več ne bere: „žegen“, „žegnan“ itd., ampak le „blagoslov“, „blagoslovljen“ itd. Mnogo zlasti mlajših je, ki se „žegna“ bojé, kakor se ga hudoba bojí. Slišal sem v šoli učitelja, ki je otroka kregal: „Nikar ne reci „žegen“, ampak „blagoslov“; „žegen“ je nemška beseda...“ Ali je pa to res? „Žegen“ je latinsko „signum“, t. j. „znamnje“. V mnogih krajih sem slišal, da kmečki ljudje pravijo: „žegnaj se!“ namesto: „prekrižaj se!“ Signum crucis — znamnje križa — je orodje, s katerim se vse blagoslovlja — žegnuje.

Neusahljivi studenec blagoslovov je predraga kri našega Zveličarja Jezusa in zasluge svetnikov Božjih; vodnika pa, po katerih nam dohaja sveti blagoslov, sta: sveti križ in cerkvena molitev.

„Blagoslov“ je izraženo poleg latinskega „benedictio“ (bene = dobro, blago; in dictio od dicere, reči — izreči — slovit; torej: dobro in blagor komu z besedo reči). Kadar se pa „žegna“, se ne izgovarjajo le besede, temuč se tudi naredi znamnje sv. križa, se z desno roko segne nad ono osebo ali stvarjo, katero kdo hoče „požegnati“. „Blagosloviti“ je toraj nekako bolj izraz za „blagrovati“ ali dobro želeti — blazega, blaženega imenovati. V tem pomenu je angelj blagroval Marijo: „Češena (Marija) milosti polna — blažena si med ženami“ (Luk. I. 28). Ravno tukaj Nemec ne reče: „gesegnet“, nego rabi latinski izraz: „gebenedeit; torej se ne briga, da to ni čista nemška beseda. Enako bi Slovenci ne smeli biti odveč nasprotni tej besedi, ki je poštena in se sploh rabi v vsakdanji molitvi „Češčene Marije“. V ljudskem občutku tako važna molitev terpi v svoji tehtnosti, ako se nečimerno novotari — brez potrebe. Čehi so menda med olikanimi Slavjani v prvi versti, in vendar berem v česki bibliji: „Zdrava bud’

(Marija), milosti obdařena, Pan s tebou, požehnana ty mezi ženami!“ (Luk. I. 28.)

Ako se že v tem pomenu smé rabiti (in prav bi bilo da vsi enako rabimo) „žegnan“ mesto blagoslovljen, še bolj doslednje naj se rabi „žegen“, kadar se istinito z roko, s križem ali z blagoslovljeno vodo kaj „požegna“. Slovenskemu ušesu se blagoslov nekako manj prileže nego žegen, ravno ker je tako že navajeno.

Slovenci so vedno veliko deržali do „žegnova“ in „žegnovanja“ in če včasih morebiti čez mero, zato žegni nikoli ne prenehajo vplivati na stvarjenje, ki je vsled podedovanega izvirnega greha popačeno in vplivu hudobnega duha podverženo, z blagoslovi in blagoslovili pa se moč in vpliv sovražnih moči slabi in zatira, kar mora naše vedno prizadevanje biti, in to mora biti glavna reč pri naših žegnih in molitvah.

V listu „Naša Sloga“ št. 13. t. I. piše nekdo iz Istre, da so se prikazale v Liburniji (Kastvo, Volovsko, Lovran, Mošćenice, Beršec) silno škodljive kobilice, ki so že mnogo oljk, tert in sploh zelenjave pokvarile in uničile. C. kr. okrajno glavarstvo volovsko je ukazalo, da naj se merčes loví in pobija, a ljudstvo da od duhovnikov pomoči pričakuje, da kobilice zaroté.* Se vé, da liberalna ěra o taci rečeh noče slišati; ali dokler se katoličani ne bodo povernili k verni in zaupljivi molitvi, se tudi Božja nepričakovana in posebna pomoč ne bode k nam povernila.

L. 1475 so v Terstu, na Krasu, na Kranjskem, po Furlaniji skoz tri dni kobilice tako naletavale, da so žito in zelenjad pokončale; pa nek pobožni duhovnik jih zarotí, da v morje zgerme in tam poginejo.“ (Kovačič: rokopis teržaške škofije.)

Isto pravi onodobni teržaški pisatelj. Cr. Cancellieri: „Un venerando vecchio sacerdote con fuoco et acqua santa discaccio le cavallette nel mare.“

V „Danici“ je bilo že v prejšnjih letih veliko pisano o blagoslovilih (cerkvenih žegnih), torej nečem tega dopisa razširiti, ker sem hotel le to povedati, da žegen in blagoslov je vse eno, in morda še boljše žegen po starem. „Vsaka beseda, ki jo človek govori“, pravi pobožni škof Wittmann, „je kamen v kraljestvu Božjem si nebesa sozidati, ali pa za pod v peklu“.

Kdor zna dobro rabiť žegne,
Mnogo mu koristit vtegne;
Kdor pa blagre zaničuje,
Takemu bo vedno huje.

M. S.

Iz Povira, 4. mal. serp. (*Vmeščenje novega župnika. Pomanjkanje duhovnov in zatiranje bire.*) V nedeljo, 4. t. m., je bil slovesno vmesten (instaliran) novi povirski župnik čast. g. Jože Novak. Iz Tersta je prišel preč. g. kanonik dr. J. Šust, ki je v izvrstnem govoru razkazal dolžnosti župnika in župljanov, pastirja in njemu izročenih ovčic. Dvanajst duhovnih sobratov se je vdeležilo tega veselja, in so s svetnimi gospodi vred novemu mlademu gosp. župniku na mnoga leta serčno nazdravljali. Ako kedaj pred, je tudi dandanes pri tolikem pomanjkanju duhovnikov vsakemu izmed njih želeti dolgo življenje, kajti, ako se nekaj lét tako naprej godí, bo teržaška škofija, posebno v slovenskem delu, duhovnov

*) Ljudstvo je navadno bolj véno kot so večinoma olikani ljudje in vé, da sv. Cerkev ima molitve in tudi blagoslove zoper vse človeške nadloge. V „Benedictionale Rom.“ se med drugim nahaja: Benedictio deprecatoria contra mures, locustas, bruchos, vermes et alia animalia. (Ben. Rom., Ratisbonae, Neo Eboraci etc. Fr. Pustet 1873.) Vernim zaupljiva cerkvena molitev velikrat čudovito pomaga. To učijo vsi časi.
Vr.

osiromaščena. Do sedaj jih je letos že 6 umerlo, a novo posvečen ni in ne bo letos nobeden pod teržaško škofijo. Ravno v Povirji sta bila že davno, do novejših časov po dva duhovna, a dandanes je nemogoče, da bi župnik imel še pomočnika, kajti ni duhovnov. Nekdaj je veliko duhovnikov prihajalo iz Kranjskega, — samo iz Šent-Vida nad Ljubljano jih je (z gosp. Novakom vred, ki so iz Šiške) sedem duhovnov v teržaški škofiji. Prešli so časi, da bi mladenči silili v duhovnico, in ako bodo silo škodljivo novo postavbo za odveznino bire poterdili, ni se nadjati, da bi se število duhovnikov pomnožilo; nasprotnega se je bati. Toda nasprotniki sv. Cerkev so se še vselej opekli. Iz hudega vsemodrost Božja vé tudi kaj dobrega nakloniti. *) Novemu župniku pa rečemo. Na zdravje Tvoje in Povirske duhovnije! Živela čeda in nje dušni pastir! **)

Iz Štajarskega. (*Pojasnilo in popravek.*) Prebiral sem dopis v „Zgodnji Danici“ letošnjega leta štev. 25: Na spodnjem Štajarskem, kjer se popisuje, kako nespodobno so ravnali farani s svojima prešnjima dušnima pastirjema pri njunem odhodu in je kakor v kazni za to nekeršansko obnašanje v nedeljo potem grozovita toča potolkla vso faro. To sporočilo se mi je precej zdelo pretirano. Zato sem skušal se prepričati, kaj je resnica. Iz popolno verjetnega vira *** sem pozvedel to-le: Ni res, da bi bili farani „po sili naložili na voz močno oslabelega starčka (župnika), ter peljali tje, kamor nočejo sami“. Ravno nasprotno je resnično: Farani so močno želeli, naj bi stari gospod v fari ostali. Toda, ker njim niso mogli dobiti primernega stanovanja, tudi ne priskerbeti pripravne postrežbe in ker je njihov mnogoletni prijatelj v K. zelo želel njih imeti pri sebi, so se k njemu podali. Pri njihovem odhodu se je vse ljudstvo, kar se ga je zbralo v cerkev, na glas jokalo, ko so preljubljeni gospod faro zapuščali. — Peljali so se s starčekom tudi odhajajoči gospod kaplan. Tudi njim je veljalo silno žalovanje hvaležnih faranov. Kdo se njim je med potoma posmehoval, njih zmerjal, ukal in očitno njih tako zaničeval? Ljudstvo je le želelo, naj bi gosp. kaplan še dalje pri fari ostali. V ta namen so hodili farani gosp. dekana prositi, naj skušajo pri škofiji posredovati, da gosp. kaplan še dalje v fari ostanejo; še tudi k gosp. kaplanu samemu so prišli se ponujati, da če le želijo, se podajo radi k škofijstvu prositi za njihov daljši ostanek. Toda gospod so ljudem djali, da bi zastoj tako daljno pot delali, „je pač prišla versta na mene, da moram drugam iti“. Na dan odhoda se je ljudstva zbralo, da je bila prostorna cerkev vsa polna; odhajajočima gospodoma so zvonili, na glas jokali, še daleč po cesti spremljali voz, ter njima roke poljubovali. Odhajajoča nista o zmerjanji itd. ničesar slišala.

Iz Kaire v Egiptu, 29. rožnika. (*Razne naznanila iz srednje-afrikanskega misijona.*) Svojo obljubo v zadnjem pismu, da Vam bom poslal nekatere misijonske sporočila, spolnujem še le danes, ker so me poprej raznotere opravila zadrževale.

Kakor piše č. g. Ant. Dubal 15. mal. travna iz Hartuma, je bilo tam o veliki noči 13 ljudi keršenih.

*) Dokaj blagodušnih slovenskih mladenčev se oglašajo lepih prilikah za daljne misijone. To kaže, da so Slovenci zmožni in pripravljeni darovati se v blagor človeštvu; vidi pa vsak, da ta dar v nekem oziru je še posebno blagodušen, ako se mladenčje daruje svojim lastnim rojakom ko svečenik na Slovenskem o času pomanjkanja duhovnov. Vr.

**) Tudi omenjeno dobro došlo! Iskrena hvala. Vr.

***) Ker je tudi oni dopisnik terdil, da je vir gotov, smo bili sprejeli dopis, drago pa nam je, če se ni poterdilo ondi povedano. Vr.

Še večje število se jih pripravlja in kerstil jih bode apostolski vikar (škof Dan. Komboni) sam, kadar se poverne iz Evrope. — Drugo pismo od tam in ravno tega dne pravi, da veliki teden so doveršili v Hartumu prav primérno zakristijo.

Natančniši naznanila imam od č. g. Sebast. Rechenmacher-ja od 9. sušca iz Obeid-a. V tem pisanji memo gredé omenja tudi Hartuma, ker poslal mi je kratek potopis. Naj toraj v naslednjem posnemem njegovo pismo:

Hartum, pravi on, dela čuden vtis, ako človek pomisli, koliko jih je ta tolikrat imenovani kraj pobral! Misijonska hiša je velika in lepo zidana; pa škoda, da ne še dodelana. Vert je prečudno lép in velik, poln datelnjovih dreves in lemón, banán in družega sadja.

V Hartumu sem bil v sobi, v kateri je ubogi Polikarp *) umerl, in obiskal sem njegov grob na pokopališu; ravno tako tudi grob božeca Don Ant. Squaranti-a **) i. d., in res se nisem mogel solz zderžati.

O Hartumu samem ni veliko pisati; hiše so nekaj iz blata zidane, nekaj pač tudi iz žgane opeke; zdaj vedno bolj začenjajo z opeko zidati, ker vidijo, da o deževji se jim seséda. Vendar avstrijski konzul gosp. Hansal ima še revno bajto; kakor konzul bi si mogel dati boljši zidati. (G. Hansal, poprej učitelj na Dunaju, po telesu eden naj slabotniših popotnikov, je že l. 1853 z avstrijsko karavano šel v misijon, in vendar tako dolgo prebije ondoto obnebe. Vr.) G. Hansal ima že 64 lét ali več; pride vsako nedeljo k Božji službi, ondi igra harmonium in poje.

Pustimo pa Hartum in podajmo se v Kordofán. Zapustili smo Hartum 25. pros. zvečer; Don Battista Fraccaro je bil naš prednik in vodnik; kako sem bil vesel, ko sem ga dobil v Hartumu, da me je vzel seboj v Kordofán. Bilo nas je vsih 12 oseb, 3 redovnice, 3 laiki, 4 oženjeni zamurci itd., in precej zdravi smo dalje jadrali. Uboge redovnice so pač boleale, in precej po prihodu v El-Obeid nas je zadela nesreča, da je umerla dobra S. Marija da Malčesine. Dva do tri dni pred prihodom v El Obeid je vedno terpela za vročico, dospevši v El-Obeid dobi čez 3 dni tudi mačuh (legar) in uboga Sestra je mogla kmali po prihodu svoje življenje darovati. Sestre, ki so bile že poprej v El-Obeid-u in ki so še le v kratkem prišle z nami (iz Evrope), vedno bolehalo in ako se bode tako dalje godilo, v 4 mescih ne bomo imeli nobene redovnice več v El-Obeid-u, tako je rekel Don Battista. V vsem je bilo 5 redovnic odmenjenih za El-Obeid: 2 ste bile že prej ondi gori, 3 so prišle z omenjeno karavano. ***) To dela sedanja vročina, ki je zdaj občutljivši kakor v naj večji vročini mesca majnika in rožnika. V sobni senci je zdaj v začetku sušca 30 stopinj gorkote.

Kar tiče pa vodo, bo imela skorej tisto (visoko) ceno, kakor pred dvema letoma, in prisiljeni bomo vsi podati se na deželo, koder bivajo naše keršanske družine, to je, v Malbes, 4 ure od mesta, da ne bode treba vode v mestu tako drago plačevati.

Odkar sem zdaj v El-Obeidu, sem maševat vselej šel v Malbes. Je pa res prav prijetno. Človek zasede mulo in jezdari ob 3 popoldne v soboto iz Obeida in v 4 urah je v Malbesu, v prav lepem kraju. Med potjo

*) Č. g. Polikarp Genoud iz Bocna je tudi bil z nami študent v Veroni; umerl je mesca rožnika 1878 v Hartumu.

**) Don Squaranti je do 12. grud. 1877 bil naš vodja v Veroni in nikoli ga ne bomo pozabili.

***) Redovnice so neogibno potrebne, ako ima misijon pri tako divjem narodu vspeh imeti; zato jih iz Laškega veliko gre v misijon. Vr.

se lahko peča z lovom: kokoši, zajcev in divjih koz je
dosti; tudi sem zadnji pot imel čast viditi nekaj hijen
— osem korakov daleč od mene.

(Konec sledí.)

Pesmi od angeljev.

(„Cantate“ str. 106.)

I.

O angelj v družbi sveti,
Pri tronu Božjemu;
Voditelj, varh uneti
Človeštvu slabemu!
Ti vedno daj voditi
Po pravi poti me;
Hvaležen hočem biti,
Slušati vselej te.

Ti dobri angelj vedno
Nad mano si čujóč;
Povsod in uro sledno
Skazuješ mi pomoč,
Še dalje zvesto vodi
Me, mili angelj moj,
V veselji al nezgodi
Na strani meni stoj.

Ko v zmoto grešno vabi
Me stari pekla zmaj,
Da vero mi ugrabi,
Mi vzame dušni raj:
Naj tvoja ga desnica
Od mene prepodi;
Ti svéti mi zvezdica,
Ko greha noč proti.

Še v smertni muki težki
Zvestó ti bod' z menoj,
Da vredno Kruh nebeški
Me spremi v zadnji boj.
Z Njim duša okrepčana,
Ko vmerje že teló,
Od tebe pripeljana,
Naj dvigne se v nebó.

II.

Moj angeljček prijateljček,
Mladenček Božji krasni!
Ti bodi mi voditeljček,
V življenja dobi časní.

Ko se mrači, nastaja noč,
Naj tvoja luč mi svéti,
Storiti dobro, daj mi moč,
Lepó, kot ti, živeti. —

Molitve moje pred Bogá
Odnášaj, prosi zá-me;
Po Kristusu — da grešnega
Me spet za sina vzáme.

V nadlogi upno k tebi se
Dušica mi ozira;
Ko tuga táre mi sercé,
Tolaž od tebe zvira.

Če sem zašél nesrečno v gréh,
Terdó sercé omeči;

O bodi v vsih nevarnih dnéh
Prijatelj moj goreči!

Za čednost serce spodbuduj,
Da čas si pridno rabim;
V življenji kratkem me zdramuj,
Da konca ne pozabim.

O vari me, ko bitka smert
Od trupla dušo loči,
Jo pelji v raj, veselja vert,
Kjer nikdo solz ne tóči.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Bogata Amerika že skorej z vsaktero potrebnino
oskerbuje beraško Evropo; 19. majnika je bilo samo iz
novega Jorka poslanih v Evropo 3280 pitanih goved,
silo ovc in konj, pa velika množ govejega mesa, bra-
vine in svinjine. Naslednje mesce je bilo odmenjeno
primeroma dvakrat več enake robe za pošiljatev, kakor
poprej v enakem času. V Čikagi, Pittsburgu in št.
Lujzu je bilo naročenih 16.000 goved več, kakor pa
jih navadno o tedenskih terjih potrebujejo.

Pri vsem tem pa naznanujejo, da stradež gospo-
duje tudi v Ameriki, in sicer ob večerni mejni krajini,
v Kansas-u. V Hodgeman county so otroci umirali za
lakoto. V okrajini Ellis že od 11. listopada lanskega
leta niso imeli dežja; podzemljice in žita spomladi niso
mogle kaliti. Kmetje, videči, da s pšenico ne bo nič,
so sejali koruzo, pa tudi ta ni pogнала. Ravno tako
hudo je skoraj po vsih mejnih okrajinah. Ako so tedaj
Amerikanci olikani in blagodušni, naj bi v take svoje
kraje stradojoče svojim obilnosti pridelkov pošiljali saj
v toliki naglici, da bi otroci ne umirali lakote.

Štirinajstega maja je pogorelo mesto Milton; izmed
700 hiš jih je bilo v 3 urah 640 pokončanih; ogenj je
derl s toliko naglico naprej, da so se trgovci komaj
rešili iz svojih prodajalnic; veliko ljudi se je le kakor
s čudežem otelo. Mesto je imelo 9 cerkev, očitne šole
itd. Vse je pokončano. Dva-tisučerim ljudém, katerim
je vse zgorelo, je hitelo na pomoč 60 hiš, ki so ostale
in so za večerjo svoje zalogljaje z njimi delili (goreti
je jelo pred poldnem); kmali pa je bilo vse povžito,
nastal je stradež in bežali so ljudje na vasi in po vsih
stranéh. Toda Amerikanec pomaga urno. Že drugo
jutro ob 7 je prihajal voz za vozom živeža po želez-
nici iz sosednjih krajev. Vse so jim delili brezplačno.
Zlagoma je prihajala tudi obleka s drugimi pomočki od
vseh strani. Poglavar jim je poslal tudi šotorjev, najmanj
za 1000 oséb. Škode je bilo za kaka dva milijona dol-
larjev, in zavarovanega pa za kacic 700 tisuč dolarjev.
Pomoč pa je bila tako nagla in obilna, da so ljudje po-
dertine biš, cerkev in mostovžev, ko so se še kadile in
razpadale, jeli raznašati in za nove zidave pripravljati
— prav po amerikansko.

Marekaj bi se smeli tudi Evropejci učiti od Ame-
rikancev v tej reči.

Cvet in sad sveste molitve.

Zahvale.

V prav hudi bolezni na nogi sem se v bratovsko
molitev priporočila in sama molila za pomoč; v drugi
9dnevni se mi je nanagloma tako zboljšalo, da sem

zadnji dan že klečé molila. Bodi vedno češena N. lj. G. presv. Serca!

Z Gorenjskega, 11. m. serp. 1880.

Št. 2. Hudo terganje v rokah me je mučilo; obernem se s zaupanjem k Naši ljubi Gospej in opravljam devetdnevno s namenom razglasiti, ako bode prošnja uslišana, — in kmalo so bolečine popolnoma ponehale. Bodi torej hvaljeno in češeno presveto Serce Jezusovo! Duhoven.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Bolehni mož za zdravje. — Hčerka svojo prav hudo bolno mater za ljubo zdravje. — Bolna na očéh. — Neka oseba v dušnih potrebah. — Več mladenčev. — Bolehna žena. — Neka posebna zadeva. — Za dosego namena v veliki dušni in telesni sadregi, za voljno terpljenje, ali če je Božja volja, za premenjenje stanú itd. Tovarši in podložni za premaganje hudih strasti in opušenje nespodobnega govorjenja. Zahvala se naznani, ako se doseže uslišanje. *)

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec mali serpan 1880.

I. Glavni namen: Izročenje vesoljnega sveta v naj svetejše Jezusovo Serce za splošno spreobrnjenje.

II. Posebni nameni:

19. mal. serpana. Sv. Vincencij Pavljan, vatanovnik misijonarjev lazaristov in veliko družb kerš. ljubezni. † v Parizu 1660. Priporoč.: Duhovnja sv. Duha (1567 d.) (vselej naj veljá tudi za mertve). Dobra letina. Poboljšanje terdovratnih grešnikov.

20. Sv. Jeronim Emil. Priporoč.: Duh. Cerklje (2373). Slaboumni na Slov. Zatrenje ostudne kletvinje in nečimurnosti v obleki itd. Cerkev na Francoskem.

21. Sv. Daniel, prerok, ki je v prerokbi o 70 tednih napovedoval leto Jezusove smerti in razdjanje Jeruzalema. Rešil je bil čisto Suzano itd. Priporoč.: Duhovnja Studenec (1554). Zatrenje jezičnosti, natolcevanja in obrekovanja. Umirajoči in duše v vicah.

22. Sv. Marija Magdal. Priporoč.: Bučka (1375). Zatrenje vsakterih nečistih pregréh in hudobij. Cerkev na Ogerskem.

23. Sv. Apolinar, škof in muč. v Raveni; † l. 81 pod Vespasijanom. Pripor.: Novo mesto (Rudolfovo), 2015 duš. Nesrečna laška dežela. Spreobrnjenje tatov in roparjev.

24. Sv. Kristina, 10letna deklica, od peganskega očeta strahovito razmesarjena, ker mu je bila zlate in sreberne malike raztolkla in med uboge razdelila. Ostala je nepoškodovana tudi v ognjeni peči 5 dni, potem med kačami zaperta; poslednjič s piščami končana l. 300 pod Dioklecijanom. Priporoč.: Šmihelska duhovnja pri Nov. mestu (3612 d.). Nedolžni. Cerkev v Afriki.

25. Sv. Jakop ap. Priporoč.: Duhov. Mirna peč (3458 d.). Odpravljenje grešnih znanj in ponočevanja. Umirajoči.

Male duhovne vaje.

Bratovska ljubezen je duša vsih čednost in paradiž samostanskih družb. (Vinc. Pav.) — Hočem se po-

*) Plača se ne vzame za to nobena; ker pa morebiti ne kaže nazaj pošiljati, smo ostanek od naročnine odločili za uboge Vincencijeve družbe in upamo, da Vam bo prav. Pozdravljeni. Vr.

sebeno varovati grehov, ki so zoper ljubezen do bližnjega.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Srednje in pripravniške šole so 15. t. m. s slovesno zahvalno sv. mašo dokončane; male šole se bodo zveršile v soboto teden. Konec je silno žalosten, ker ravno poslednjo noč se novošegni tolovaji nekega četertošolca tako pobili in pretepli, da ni prišel še k zavednosti in se ne vé, če ostane živ. Očitno se šopiri brezvéstvo pri marsikterih osebah v višjih krogih, lahko se potlej zgodi, da je tudi pri mladini že v nižjih krogih vedno manj vere in nrave.

Prelepo moštranco je une dni za farno Šmarješko cerkev izdelal pasar g. Val. Zadnikar na št.-peterakem predmestji. Tako ličnega vae natanko izvršenega ročnega dela, kakor je to, nismo kmali vidili. Vidilo in zelo hvalilo je to delo več gospodov strokovnjakov. Moštranca, iz samega čistega srebra, tehta blizu 4 liber in na nji je za 8 cekinov pozlačenje. Vse delo, v podobici križa, ima 170 pravih rasnih biserov, na verhu v križcu pa demant; stane 500 gl. in je darilo treh bratov, kakor je na stojalu zapisano.

Poterdilo. Za redovnike Trapiste v Banjaluki hvalježno prejel 31 gl. 7 sld. zbirk „Zg. Danice“, 13. mal. serp. 1880.

Fr. Caharija,
v redu trapistovskem.

Iz Maribora. Posvečevanje duhovnov bode letos: 18. (subdijakonot), 20. (dijakonot) in 22. tega mesca (mašništvo). Iz 4. leta jih bode 4, iz 3. vsi trije.

Častilcem pokojnega Jožefa Rozmana, slavnega Konjiškega nadžupnika in dekana, čast. korarja Lavant. škofije. Dvanajstega avgusta bode že 6 lét, odkar je ta nepozabljivi slovenski rodoljub tako nagle smerti umrl. Duhovno njegovo podobo ohranil je Slovencem preč. g. prof. Ivan Skuhala, ki je spisal prav zanimiv Rozmanov životopis. Škoda, da te knjižice ni več na prodaj! Sedaj je omenjeni gosp. profesor, kakor smo slišali, zbral in vredil mnogo pridig pokojnega g. Rozmana. Berž ko ne jih že prihodnje leto priobči neumorno delavni gosp. prof. Einspieler v svojem „Slov. Prijat.“. — Nekoliko obraznih podob (fotografij) pa se tudi še dobi. Kdor tedaj želi podobico pokojnega g. Rozmana, jo dobi, dokler jih je kaj, pri vredništvu „Zg. Danice“ po 20 kr. Kdor pa zanj več daruje, ima večji zaslužek, ker ves znesek je odločen za sv. Očeta.

† Vitez Kalina, poprej c. kr. predsednik v Ljubljani, je v Bernu nanagloma umrl. Bog mu daj večni mir!

Božja pot sv. Jošta na Gorenjskem. Gotovo bo marsikaterega mikalo zvediti, kako sloveča je bila v preteklih letih božja pot sv. Jošta; zato naj sledi tukaj število sv. maš in obhajancev minulih lét, kakor sem bral v starih zapisnikih šentjoških. — Bilo je obhajanih: Leta 1743 24,706, leta 1744 27,120, leta 1745 29,500, l. 1746 24,700, l. 1747 28,660, l. 1748 28,300, l. 1749 31,000, l. 1750 30,200, l. 1751 24,800, l. 1752 55,400, l. 1753 51,280, l. 1754 41,970, l. 1755 42,700, l. 1756 36,500. (Konec. nasl.)

Redovniki Trapisti v Banjaluki so zgubili veliko čverstih moči, ker njih prednik P. Franc je naj boljše moči vzel v južno Afriko. Trideset móž, med njimi 5 duhovnov, je zapustilo Banjaluko. Vzel je P. Franc seboj vsakterih umetnikov, rokodelcev, strokovnjakov za

vse potrebe napredka in omike. Zato je zdaj dobra prilika za take, ki imajo veselje v Bosno in h kruhu priti. Tudi šolske mladenčje sprejmejo, ki se pri dobri volji in zmožnostih zamorejo dalje izobrazovati, tudi do duhovstva. Prilika jim je tudi odperta, ako bi kateri hotel pozneje iti v Afriko, ko bode poterjen. Ni potrebno, da bi mogel vsak v red stopiti. Gre pa v Banjalučko vsak na svoje stroške. In ako hoče naprej pozvediti, lahko piše: Naj pr. Čast. Oče Bonaventura (ali tudi O. Peter) pri Banjaluki v Marija-Zvezdi, v Bosni.

Poštena značajnost. Ne morem pripomoči k opravi, ki spoznam, da so nasprotni mojemu prepričanju in mojim dolžnostim: zato se službi odpovem. S takimi razlogi se mnogi francoski vradniki zdaj službam odpovedujejo, ko jim nakladajo, da bi jezuite iz dežele preganjali. — To so možje res vredni vsega spoštovanja dan danes, ko je sicer večina taci, ki bi raji vsak dan pet ur pred satanom na kolenih klečali in njemu na čast deset nodolžnih zaterli, kakor pa da bi se skazali značajne može in stanovitne katoličane.

Drugi visoki vradniki v velikem številu očitno naznanjajo, da se zlagajo z advokatom Rousse-om, ki je nepremagljivo dokazal, da ukazi od 29. sušca (zoper redovnike) so nepostavni, krivični in nerabni. In med temi so celó liberalci.

Čudni samomor. Pred več leti je vojašk častnik, ki se je sam končal, v tolažilo zapustil zapisano, da je bil poprej pri spovedi. Mnogi drugi so naznanjali zupanje, da bo Bog njihovim dušam milostljiv. Zdaj se piše, da se je silo stara žena obesila z molkom v roci. — Očitno je, da pri taci je po večem vzrok samomora zmešanost ali pa debela nevednost v keršanskem nauku, kajti vsak podučeni vé, da s smertnim grehom v večnost gre, kdor se pri zdravi pameti sam konča, in to je nesreča čez vse nesreče. Gotovo sploh je, da ni lepo in ne olikano s tacimi nesrečnimi šaliti in norčevati se.

Potepinstvo v Torinu. Kacih 50 malih otrok je bilo te dni zaznamojanih, ki lazijo po očitnih ulicah in nadlegujejo obiskovalce kavaren in pivaren s ponudbami žeplenk ali cvetlic na prodaj. Taki otročaji obojega spola lazijo o večerih okrog, koder so očitni shodi in svojo lastno naj večji npravno nevarnost in v nadlego občinstvu. Policija je tako potepinstvo te dni ostro prepovedala in hoče stariše taci otrok rezo kaznovati. — Ali bi ne bilo tudi kje drugje v tej in podobni reči izpraševanje vesti potrebno?

Poslednje novice. V Parizu je 9. t. m. gosposka zbornica s 141 glasovi proti 123 sprejela členek, po katerem so požigalci in morilci izmed pregnanih komundardov izločeni iz pomiloščenja. Sicer se na Francoskem nadaljuje s preganjanjem samostanov. Po več krajih mnihe preženejo, pa precej se zopet vernejo v svojo lastino. Vzdiguje se po izgledu judovske vlade zdaj tudi že uličarska soderga nad samostane, vredca tovaršica visocih preganjavcev! O. Forbes, angleški podložnik, izmed jezuitov v Parizu (via des Sèvres), je oddal protest pri angleškem konzulatu, in oporeka zoper žaljenje svojega samostana. Cela truma deržavnih služabnikov, srenjakih odborov itd. se je odpovedala službi in odpovedujejo se še vedno, da bi se vladnih v nebo vpjodih krivic ne vdeležili. Tudi že veliko vradnikov v ministerstvu je ravno tako storilo. — Eden angleških listov hoče vediti, da namesto zemljiša v Epiru in Tesaliji namerja sultan Grekom odstopiti otok Kandijo. — Belgijanski frajmavrarji z vso silo na to tiše, da bi se bel-

gijansko poslaništvo pri rimskem Prestolu zaterlo; katoličani pa z vso močjo zoper to mavtarsko samosilstvo protestirajo in pošiljajo pisma vérne vdanosti sv. Očetu. — V Carigradu se ropoče z vojsko. Na Peri se neprenehoma topovi lijejo; vojaki se nabirajo; pravijo, da tudi Albanci so oboroženi. Če je vse to kaj več kot ropot (ker zahteva se od Porte, naj spolni sklepe berlinskega shoda), se ima v kratkem pokazati. V ministerstvo sta stopila dva Albanca; Osman paša „Plevničar“ je odstopil. Med tem, ko ima Turk toliko opraviti v Evropi z nasprotniki in sam seboj, pa naznanjajo, da tudi v Arabiji raste upor zoper Turka.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Prezenterana sta čč. gg.: Alojz Kreft za taro Matere Božje na Kalobjah, in Fr. Hirti za beneficium na Ptuj. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Janez Bohanec k sv. Urbanu poleg Ptuja; Fr. Slavič v Fram, in Fr. Arnuš v Zibiko. — Č. g. kaplan Juri Čurin je šel v pokoj. — Umerl je č. g. Matija Grosskopf, zlatomašnik in župnik v pokoju 6. t. m. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za Dolenjce s točo poškodovane: Iz Starega loga po J. B. 2 gl. — Č. g. L. Bergant 4 gl. — Po č. g. I. Karlinu župn. 27 gl. 60 kr. — Č. g. V. Orehek 1 gl. — Č. g. S. Ažman 1 gl. — Z Gorjan 13 gl. pri darovanji nabranih preč. gosp. župn. K. Tedeschi. — Fara Predoslje 19 gl. 51 kr.

Za pogorelce v Kamniku pri Preserji: Č. g. V. Orehek 1 gl. — Iz Mekin po č. g. župniku J. Ederju 8 gl. 15 kr. — Dr. J. Poklukar, poslanec itd., 5 gl. — Č. g. Jan. Sušnik iz Radeč 3 gl. — Gospa Š. 15 gl. — Duhoven iz Loke 5 gl. — Č. g. L. Rozman 1 tol. za 2 gl. — Pn. g. stolni dekan J. Volc 5 gld. — Gospa M. J. 5 gld. — Iz Starega loga po J. B. 2 gld. — Iz spod. Bernika 2 gl. — Duhoven z Gorenjakega 1 gl. — „Frangie erurienti panem“ 5 gl.

Za sv. Očeta: Iz Kroke 11 gl. — Iz Šmartna pri Kr. po preč. g. J. Krašovicu 19 gl. — Iz Žabnice po č. g. L. Rozmanu 22 gl. — Iz Jesenic zbirka 3 gl. — Č. g. Janez Keršič 2 gl. — Z Gorjan 20 gl. pri darovanji preč. g. župnik K. Tedeschi. — Iz Starega loga po J. B. 2 gl. — Iz spod. Bernika 1 gl. — Č. g. župnik Fr. Gorišek iz Kresnic s farmani 7 gld. s prošnjo sv. blagoslova za se in za ovčice.

Za Bosno: Iz Starega loga po J. B. 4 gl. — Iz Kroke 3 gl. 50 kr.

Za misijon v Gazi: Č. g. L. Rozmanu 1 tol. za 2 gld. **Za bratovščino N. lj. Gospe presv. Serca:** Neimen. 1 gld.

Za bratovščino sv. Bonifacija: Iz spod. Bernika 1 gl.

Za stradajoče na Jutrovem: Č. g. L. Rozman 1 tol. za 2 gl.

Za sv. Detinstvo: Iz Starega loga po J. B. 2 gld. Č. g. J. Eder 2 gl. — Iz spod. Bernika 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J. E. v M.: Poglejte, da je natanko naznanjeno: 5 gl. in potem 7 gl. 8 kr., tedaj skup 12 gl. 8 kr. — G. Iv. B. v Star. l.: Ne vemo, kateri časnik mislite? Ako kaj zvezmo bode se zgodilo.